

فصل دوم : رابطه علم و دین

معانی علمی

- در معنای عام به معنی مطلق آگاهی است.
- مجموعه یافته‌ها و آگاهی‌های بشر است.
- به مجموعه معارف اثبات شده و برگرفته از یافته‌های تجربی علم می‌گویند.

معانی دین

- مفهوم اعتقادی : که همان « تدین یا دینداری » است.
- مفهوم علمی : مجموعه‌ای از قوانین نظری است که انسان را در طریق و راه و رسم بندگی کمک می‌کند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

ارتباط دین و علم

سه نظریه وجود دارد :

- دین و علم با هم نسبت تعارض دارند.
- دین و علم با هم نسبت تمایز دارند.
- بین دین و علم یک حالت بینابین وجود دارد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

۱. نظریه تعارض

پیدایش نظریه تعارض به زمان پس از رنسانس و عصر روشنگری در قرن هیجدهم بر می گردد.

مفهوم نظریه تعارض از نظر لغوی :

تعارض بین دو چیز زمانی وجود دارد که هر دو در یک موضوع، واحد مشترک باشند ولی احکام متفاوتی داشته باشند یعنی علم و دین در یک قلمرو مشترک نظرات متعارض و مخالفی دارند. اما در تمایز دو موضوع هیچ قلمرو مشترکی ندارند. اصحاب کلیسا عقیده داشتند دیدگاه کوپرنیک با کتب مقدس سازگار نیست. مثال تعارض علم و دین، ظهور داروینسم در عالم زیست‌شناختی است.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

۲. نظریه تمایز

علم و دین دو نهاد کاملاً مستقل از یکدیگر هستند و هیچ قلمرو مشترکی با یکدیگر ندارند. تمایز جایی است که اصولاً موضوع، اهداف و روشهای دو چیز متفاوت باشند و هیچ قلمرو مشترکی وجود نداشته باشد.

طرفداران این نظریه تمایز علم و دین را در سه حوزه غایت، روش و موضوع می‌دانند.

الف . استقلال در غایت (وظیفه و هدف) :

➤ این افراد درباره علم غالباً نظر وسیله انگارانه دارند.

➤ انواع وظایف دینی را به بار آوردن هدایتی که موضوعش قلب آدمیان یعنی حقیقت غایی است.

برخی هم پنبه‌های افلاقی دین را موعتر می‌شمارند .

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

۲. نظریه تمایز (ادامه)

ب. استقلال و تمایز در روش و موضوع

* طرفداران چنین نظری معتقدند که شیوه‌ها و روشهای کسب معرفت در حوزه علم و دین کاملاً از هم متمایز هستند.

کارل بارت معتقد بود که : « الاهیات و علم با موضوعات اساساً متفاوتی سر و کار دارند

موضوع الاهیات تبلی خداوند در مسیح است و موضوع علم، جهان طبیعت »

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

مکتب اگزیستانسیالیسم

اگزیستانسیالیسم

معرفت شخصی و ذهنی ← دینی

معرفت عینی ← علمی

نقد نظریه تمایز : نظریه تمایز دارای بخشی نگری است نه جامع نگری

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

۳. نظریه مکمل بودن علم و دین

قائلین به این نظریه را می توان به دو گروه تقسیم کرد :

- افرادی که تعامل را در ناحیه روشها و پیش فرضها می دانند
- افرادی که علم و دین را در زمینه گزاره ها و نظریات تعاملگر و مکمل یکدیگر می دانند.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

در نگاه گروه اول : علم پیش فرضهایی دارد که دین می تواند به کمک آنها بیاید.

در قرآن کریم آیات بسیاری درباره طبیعت، زمین، آسمان، دریاها، گیاهان، جانوران است.

نگاه قرآن و دین این است که جهان یک واقعیته است که از خداوند و مبداء هستی نشأت می گیرد و حرکت این جهان به سوی خداوند است.

در باور گروه دوم : این افراد قائل هستند که کار علم بهره گیری از روش تحقیق و

معیارهای خاص خودش برای تبیین درست و دقیق از پدیده های تجربی است.

علم در پی کشف علل طبیعی رویدادهاست و کار الاهیات آن است که با بهره گیری از

آموزه ها و مفاهیم خود، تبیین کاملی از بعضی موضوعات مهم به دست دهد؛ که هدفش

کشف معمای وقایع است، نه علل آنها.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

نظریه تعامل و راه حل تعارض‌های احتمالی

نظریه مکمل بودن علم و دین به ما توجه می‌دهد که رویکردهای
الاهیات و علم به انسان و جهان متفاوت است، اما این ادعا را که
میان آنها به هیچ وجه تعارضی وجود ندارد، نمی‌توان پذیرفت.

اندیشمندان ناچارند تصمیم بگیرند که برای هر یک از ادعاهای
علم و یا دین چه وزن و اعتباری وجود دارد.

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤسسه آموزش عالی غیرانتفاعی مجازی نور طوبی می باشد

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.